

Minister Zdrowia

PLR2.050.44.2025.EB
Warszawa, 05 sierpnia 2025

**Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 10876 Pani Elżbiety Gelert, Posłanki na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie dotyczącej sytuacji osób chorych na cukrzycę w Polsce, Minister Zdrowia prosi o przyjęcie poniższych informacji.

Jakie kroki podejmuje Ministerstwo Zdrowia, aby skrócić czas oczekiwania na refundację leków przeciwcukrzycowych, który obecnie wynosi średnio 1943 dni, co jest jednym z najdłuższych okresów w Europie?

Kwestie związane z refundacją reguluje ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 907), dalej jako ustawa o refundacji.

Zapisy art. 31 ww. ustawy ściśle określają terminy w jakich należy rozpatrywać poszczególne rodzaje wniosków, o których mowa w art. 24 ustawy o refundacji. Dodatkowo, zgodnie z art. 36a ust. 2, w przypadku gdy postępowanie wszczęte na podstawie wniosku, o którym mowa w art. 24 ust. 1, w odniesieniu do którego została wydana rekomendacja Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji nie zostanie zakończone w terminie jednego roku, licząc od daty złożenia tego wniosku, minister właściwy do spraw zdrowia umarza postępowanie. Należy podkreślić, że decyzje refundacyjne wydawane są w terminach zgodnych z zapisami ustawy.

Odnosząc się do kwestii średniego czasu oczekiwania na refundację leków przeciwcukrzycowych na poziomie średnio 1943, Minister Zdrowia zauważa, że ogólnie rozumiany okres oczekiwania na refundację danej terapii uwzględnia wiele czynników, w tym te niezależne od Ministerstwa Zdrowia, a pozostające wyłącznie po stronie podmiotów odpowiedzialnych, jak na przykład przedłożenie wniosku refundacyjnego. W tym miejscu warto zaznaczyć, że średni czas procedowania wniosków refundacyjnych dla nowych

terapii ogółem – w tym również wniosków dotyczących leków przeciwcukrzycowych – uległ znaczącemu skróceniu w ostatnich latach, o czym Ministerstwo Zdrowia komunikowało chociażby podczas ostatniej konferencji prasowej związanej z nowym obwieszczeniem refundacyjnym podkreślając przy tym, iż celem Ministra Zdrowia jest systematyczne skracanie czasu procedowania wniosków o refundację. Liczba dni aktywnego procedowania wniosku od 2022 do 2025 r. (do lipca) spadła ponad dwukrotnie z 479 do 229 dni.

Należy wskazać, iż średni czas procedowania (liczba dni) wniosków refundacyjnych dla leków **w leczeniu cukrzycy typu 2** od złożenia wniosków przez podmioty odpowiedzialne do wydania decyzji przez Ministra Zdrowia w 2025 r. (stan na lipiec) wyniósł **210 dni** (bez odjęcia czasu w którym wnioski były zawieszony). Natomiast w 2024 r. średni czas procedowania (liczba dni) **151 dni** (bez odjęcia czasu w którym wnioski były zawieszony).

Czy planowane jest zwiększenie dostępności nowoczesnych terapii dla pacjentów z cukrzycą, w tym leków flozynowych i inkretynowych, które są kluczowe dla ograniczenia skutków tej choroby?

Od 1 lipca 2021 r., tj. od wprowadzenia opłaty cukrowej, doszło do znaczących zmian w zakresie refundacji leków diabetologicznych – sukcesywnie rozszerzane są wskazania refundacyjne poszczególnych grup tych leków, co znajduje odzwierciedlenie w wysokości kwoty ich finansowania przez płatnika publicznego. Wprowadzone zmiany, o których mowa powyżej:

1. Od 2022 r. refundowane są igły do wstrzykiwaczy insulinowych.
2. Od września 2023 r. na wykazie leków przysługujących bezpłatnie osobom po 65. r.ż. znalazły się m.in. leki z grupy inhibitorów SGLT-2 (flozyny) oraz analogi GLP-1.
3. Od listopada 2023 r. rozszerzone zostały wskazania refundacyjne dla leków z grupy inhibitorów DPP-4, tj. gliptyn.
4. Od lipca 2024 r. zmianie uległy wskazania refundacyjne dla długodziałających analogów insuliny – po wielu latach zostały one dostosowane do wytycznych klinicznych leczenia cukrzycy typu 2 oraz do Charakterystyk Produktów Leczniczych. Usunięte zostały ograniczenia dotyczące poziomu hemoglobiny glikowanej, występowania hipoglikemii i stosowania insuliny NPH. Dzięki temu pacjenci mają lepszy dostęp do właściwej terapii, obciążonej mniejszym ryzykiem wystąpienia hipoglikemii.
5. Od lipca 2025 r. obniżono również wiek pacjentów, u których refundowana jest insulina glargine (produkt Toujeo). Teraz z tej terapii refundowanej mogą korzystać pacjenci od 6 r.ż. (dotychczas jedynie dorośli).

6. Od lipca 2025 r. znaczącemu rozszerzeniu uległo wskazanie refundacyjne leku zawierającego substancję czynną empagliflozynę, polegające na zmianie wskazania z:

„Cukrzyca typu 2 u pacjentów leczonych co najmniej **dwoma lekami hipoglikemizującymi, z HbA1c \geq 7,5%** oraz bardzo wysokim ryzykiem sercowo-naczyniowym rozumianym jako: 1) potwierdzona choroba sercowo-naczyniowa, lub 2) uszkodzenie innych narządów objawiające się poprzez: białkomocz lub przerost lewej komory lub retinopatię, lub 3) obecność 3 lub więcej głównych czynników ryzyka spośród wymienionych poniżej: -wiek \geq 55 lat dla mężczyzn, \geq 60 lat dla kobiet, -dyslipidemia, -nadciśnienie tętnicze, -palenie tytoniu, -otyłość”,
na nowe wskazanie w brzmieniu:

„Cukrzyca typu 2, u pacjentów stosujących co najmniej **jeden lek hipoglikemizujący, z HbA1c \geq 7%** oraz bardzo wysokim ryzykiem sercowo-naczyniowym rozumianym jako: 1. potwierdzona choroba sercowo-naczyniowa, lub 2. uszkodzenie innych narządów objawiające się poprzez: białkomocz lub przerost lewej komory lub retinopatię, lub 3. obecność 3 lub więcej głównych czynników ryzyka spośród wymienionych poniżej: wiek \geq 55 lat dla mężczyzn i \geq 60 lat dla kobiet, dyslipidemia, nadciśnienie tętnicze, palenie tytoniu, otyłość”.

Powyższe zmiany wiążą się również z dodatkowym wpływem na wydatki płatnika publicznego, w konsekwencji koszty refundacji aptecznych leków przeciwcukrzycowych systematycznie wzrastają rok do roku począwszy od 2021.

Grupa limitowa	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
14.1 - insuliny ludzkie i analogi insuliny ludzkich	567,9 mln zł	560,8 mln zł	530,7 mln zł	554,5 mln zł
14.3 - długodziałające analogi insuliny	113,2 mln zł	24,0 mln zł	114,3 mln zł	172,5 mln zł
15.0 - biguanidy o działaniu przeciwcukrzycowym - metformina	211,2 mln zł	222,1 mln zł	250,6 mln zł	324,2 mln zł
16.0 - poch. Sulfonylomocznika	66,7 mln zł	66,5 mln zł	73,8 mln zł	98,3 mln zł
17.0 - inhibitory alfa-glukozydazy - akarboza	8,6 mln zł	7,8 mln zł	7,4 mln zł	8,5 mln zł
219.1 - paski diagnostyczne do oznaczania glukozy i ciał ketonowych w moczu	0,5 mln zł	0,5 mln zł	0,4 mln zł	0,3 mln zł
219.2 - paski diagnostyczne do oznaczania glukozy we krwi	492,8 mln zł	494,1 mln zł	455,4 mln zł	439,8 mln zł
251.0 - flozyny	69,8 mln zł	152,3 mln zł	364,2 mln zł	774,7 mln zł
252.0 - agoniści GLP-1	34,2 mln zł	75,1 mln zł	185,5 mln zł	329,4 mln zł
258.0 - inhibitory DPP-4	0,23 mln zł	2,3 mln zł	21,9 mln zł	56,6 mln zł

Łącznie	1 565,13 mln zł	1 605,5 mln zł	2 004,2 mln zł	2 758,8 mln zł
---------	-----------------	----------------	----------------	----------------

Jakie działania są podejmowane, aby środki z tzw. opłaty cukrowej były wykorzystywane zgodnie z ich przeznaczeniem, tj. na promocję zdrowego stylu życia i rozwój innowacyjnych terapii?

Przychody uzyskane w 2024 r. z tytułu opłat, o których mowa w art. 12a ust. 1 i art. 12i ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1670, z późn. zm.) wyniosły **1 440 489 692,77 zł**.

1. Refundacja produktów leczniczych stosowanych w leczeniu cukrzycy

W 2024 r. przeznaczono kwotę **632 128 995,93 zł** na refundację produktów leczniczych stosowanych w leczeniu cukrzycy (ogólna kwota refundacji NFZ na ten cel wyniosła 2 320 115 082,74 zł) oraz kwotę **440 738 456,71 zł** na paski do mierzenia glukozy w krwi.

Kwoty te dotyczą zarówno pacjentów z cukrzycą typu I jak i z cukrzycą typu II. Ponadto, wydatkowana została kwota **2 840 723,69 zł** na refundację igieł do penów insulinowych.

2. Realizacja KOS-BAR

W 2024 r. na mocy rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie programu pilotażowego w zakresie kompleksowej opieki specjalistycznej nad świadczeniobiorcami leczonymi z powodu otyłości olbrzymiej KOS-BAR¹ program pilotażowy był realizowany przez 19 podmiotów.

Według danych znajdujących się w systemie informatycznym NFZ opieką w ramach pilotażu KOS-BAR w 2024 r. było objętych 6 005 świadczeniobiorców.

W poniższych tabelach nr 1 i 2 przedstawiono dane dotyczące:

- liczby świadczeniobiorców zakwalifikowanych do pilotażu,
- liczby świadczeniodawców, którzy udzielali świadczeń,
- wartości rozliczonych świadczeń,
- wysokość ryczałtu KOS-BAR za koordynację.

¹ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 sierpnia 2021 r. w sprawie programu pilotażowego w zakresie kompleksowej opieki specjalistycznej nad świadczeniobiorcami leczonymi z powodu otyłości olbrzymiej KOS-BAR (Dz.U. z 2025 r. poz. 629)

Tabela 1

kod zakresu świadczeń	nazwa zakresu świadczeń	liczba pacjentów	liczba świadczeniodawców	wartość rozliczonych świadczeń 2024 r.
18.4500.001.02	ŚWIADCZENIA OPIEKI ZDROWOTNEJ - PROGRAM PILOTAŻOWY KOS-BAR	6 005	19	37 008 823,20

Tabela 2

kod zakresu świadczeń	nazwa zakresu świadczeń	2024
18.4500.001.03	RYCZAŁT KOS-BAR ZA KOORDYNACJĘ	1 857 430,83

3. Realizacja świadczeń w rodzaju ambulatoryjna opieka specjalistyczna (AOS)

Na realizację świadczeń w rodzaju ambulatoryjna opieka specjalistyczna w zakresach chorób metabolicznych, diabetologii dla dorosłych i dla dzieci w 2024 r. wydano:

Nazwa zakresu świadczeń	2024		
	Liczba pacjentów	Liczba produktów	Wartość świadczeń
ŚWIADCZENIA W ZAKRESIE CHOROÓB METABOLICZNYCH	74 832	157 382	21 929 838
ŚWIADCZENIA W ZAKRESIE DIABETOLOGII	1 061 237	2 177 974	273 570 105
ŚWIADCZENIA W ZAKRESIE DIABETOLOGII DLA DZIECI	29 330	87 604	16 760 249
KOMPLEKSOWA AMBULATORYJNA OPIEKA SPECJALISTYCZNA NAD PACJENTEM Z CUKRZYCĄ	14 552	75 412	12 336 958
Razem	1 179 951	2 498 372	324 597 150

4. Portal Diety NFZ

Portal Diety NFZ to strona, na której NFZ promuje zdrowe nawyki i wspiera osoby z chorobami przewlekłymi w wyborze odpowiedniej diety.

W celu edukacji prozdrowotnej Polaków oraz w związku z szerzeniem wiedzy na temat wpływu żywienia na zdrowie, na portalu diety.nfz.gov.pl dostępne są plany żywieniowe przygotowane z myślą o prawidłowym żywieniu i kształtowaniu właściwych nawyków żywieniowych.

W 2024 r. zostały opublikowane:

- plany żywieniowe:
 - DASH Sport – dieta dla osób, które chcą się zdrowo odżywiać przy zwiększonej aktywności fizycznej,
 - DASH Ekspres – dieta dla osób, które chcą dbać o zdrowie, ale nie mają czasu na gotowanie,
- dzienniczek żywieniowy – narzędzie, które pozwala użytkownikom na oznaczenie zjedzonych posiłków z wybranego przez nich planu żywieniowego oraz zapisanie posiłków własnych, zjedzonych poza planem,
- pomiary postępów – narzędzie, które ułatwia monitorowanie pomiarów ciała,
- e-booki: Letnie inspiracje z NFZ oraz Lunchbox bezglutenowy,

- artykuły z poradami:
 - [Białko jest niezbędne do życia – Diety NFZ](#),
 - [Cukrzyca ciążowa – najważniejsze zalecenia – Diety NFZ](#),
 - [Czym jest indeks glikemiczny produktów i dla kogo będzie pomocny – Diety NFZ](#),
 - [Dieta w hipoglikemii reaktywnej – Diety NFZ](#),
 - [Moda na restrykcyjne diety – dlaczego mogą zagrażać Twojemu zdrowiu? – Diety NFZ](#),
 - [Słodocze – jak nauczyć dziecko zdrowych nawyków? – Diety NFZ](#),
 - [Vademecum zdrowego odchudzania – Diety NFZ](#),
 - [Woda i napoje w diecie małych dzieci – Diety NFZ](#),
 - [Korzyści z uważnego jedzenia – Diety NFZ](#),
 - [Jak zmniejszyć stan zapalny za pomocą diety? – Diety NFZ](#),
 - [Jak się odżywiać, żeby poprawić pracę mózgu – Diety NFZ](#),
 - [Jarmuż – niedoceniony polski superfood – Diety NFZ](#),
 - [Triki na sprytne gotowanie – Diety NFZ](#),
- filmy instruktażowe dotyczące korzystania z portalu Diety NFZ.

W ramach popularyzowania zdrowych nawyków:

- promowano plany żywieniowe: DASH Nadwaga i otyłość, DASH Classic oraz DASH Rodzina,
- udostępniono materiały przygotowane przez Narodowe Centrum Edukacji Żywieniowej,
- zapraszani byli użytkownicy strony Diety NFZ do bezpłatnych konsultacji z dietetykami w ramach Poradni Narodowego Centrum Edukacji Żywieniowej.

Na projekt Diety NFZ przeznaczono w 2024 r. **143 676,23 zł** brutto (wskazane środki uwzględniają działania na stronie internetowej, w tym rozbudowę, utrzymanie, modyfikacje programistyczne i wsparcie techniczne oraz obsługę błędów strony diety.nfz.gov.pl).

4.1. Promocja portalu Diety NFZ

Portal diety.nfz.gov.pl jest stale promowany przez NFZ. W tym celu NFZ wykorzystuje własne kanały komunikacji: media społecznościowe, w tym portale X (poziom Centrali NFZ i Oddziałów Wojewódzkich NFZ), Facebook, publikacje na stronie internetowej nfz.gov.pl oraz komunikaty medialne.

W 2024 r. z poziomu Centrali NFZ opublikowano lub wysłano następujące komunikaty:

- Z przepisów oferowanych przez NFZ korzysta blisko 870 tys. osób

Link: [Centrala NFZ - Aktualności / Aktualności / Narodowy Fundusz Zdrowia \(NFZ\) - finansujemy zdrowie Polaków](#),

- Portal Diety NFZ ma nowe funkcjonalności: „Dzienniczek żywieniowy” oraz „Pomiary postępów”

Link: [Centrala NFZ - Aktualności / Aktualności / Narodowy Fundusz Zdrowia \(NFZ\) - finansujemy zdrowie Polaków](#),

- Kosztowne konsekwencje otyłości. Nowy raport NFZ

Link: [Centrala NFZ - Aktualności / Aktualności / Narodowy Fundusz Zdrowia \(NFZ\) - finansujemy zdrowie Polaków](#),

- Portal Diety NFZ. Nowe plany żywieniowe: DASH Sport, DASH Odporność i DASH Celiakia.

Dodatkowo w 2024 r. portal Diety NFZ był odpłatnie promowany podczas akcji mailingowej do klientów jednego z dostawców poczty elektronicznej. Akcja była przeprowadzona w grudniu 2024 r. Wiadomość e-mail zachęcającą do korzystania z portalu Diety NFZ wysłano do 1 mln użytkowników.

Koszt: **18 536,10 zł** brutto.

5. Akademia NFZ

Materiały informacyjne oraz filmy-wywiady z ekspertami w dziedzinie profilaktyki chorób i promocji zdrowia zamieszczane są na stronie Akademii NFZ. W 2024 r. w zakresie promocji zdrowych nawyków zostały opublikowane materiały merytoryczne:

- [Cukrzyca ciążowa – co o niej wiesz? – Akademia NFZ](#),
- [Zdrowa rodzina to szczęśliwa rodzina – Akademia NFZ](#),
- [Masz prawo do zdrowia! – Akademia NFZ](#).

W 2024 r. aktualizowana była także baza kalendarza badań profilaktycznych. W kalendarzu można znaleźć między innymi programy profilaktyczne, które zwracają uwagę na choroby, w których otyłość jest jednym z czynników ryzyka.

Rozwijana była także zakładka dla najmłodszych, w której znajdują się materiały profilaktyczne dla dzieci w różnym wieku:

- [Czytaj-etykiety – Akademia NFZ](#),
- [Quiz online "Postaw na lepszy wybór" – Akademia NFZ](#),
- [Karty-memory – Akademia NFZ](#),
- [Polacz-definicje-z-wyjasnieniami – Akademia NFZ](#).

Na stronie Akademii NFZ promowane były także:

- projekt [Health 4 EU Kids – program "Zdrowa rodzina"](#),

- materiały przygotowane przez [Narodowe Centrum Edukacji Żywieniowej | pzh.gov.pl](https://pzh.gov.pl),
- podcasty w ramach cyklu „Zdrowie na pierwszym planie”.

Na projekt Akademia NFZ zostało przeznaczone w 2024 r. **139 127,54 zł** brutto (wskazane środki uwzględniają działania na stronie internetowej, w tym rozbudowę, utrzymanie, modyfikacje programistyczne i wsparcie techniczne, obsługę błędów stron akademia.nfz.gov.pl oraz e-learning.nfz.gov.pl).

Cykl filmów „Zdrowie na pierwszym planie”

Cykl filmów edukacyjnych poruszających ważne tematy związane ze zdrowiem.

Filmy publikowane były cyklicznie na kanale YouTube Akademii NFZ. Promowane w pozostałych kanałach mediów społecznościowych NFZ. Dodatkowo filmy dystrybuowane były do mediów, organizacji pacjenckich czy samorządów. Do każdego filmu głównego powstały również po 2 krótkie filmy tzw. shortsy.

Lista filmów edukacyjnych wyprodukowanych w ramach cyklu dotyczących otyłości lub cukrzycy na kanale You Tube:

- Diety NFZ-portal dla każdego, Link: [YouTube](#),
- Ukryty cukier: słodkie napoje i energetyki, Link: [YouTube](#),
- Podjadasz w stresie? Sprawdź, zanim sięgniesz po kolejny kęs!, Link: [YouTube](#),
- Dzieci i przekąski: Jak nie wpaść w niebezpieczną pułapkę, Link: [YouTube](#),
- Otyłość olbrzymia i chirurgia bariatryczna, Link: [YouTube](#),
- Hiperinsulinemia i insulinooporność, Link: [YouTube](#),
- Otyłość to choroba, Link: [YouTube](#),
- Cukrzyca ciążowa: Objawy, Przyczyny, Konsekwencje i Leczenie, Link: [YouTube](#).

Łączny koszt produkcji wyżej wymienionych filmów wraz z shortsami: **155 224,00 zł** brutto.

6. Stanowiska ds. profilaktyki w oddziałach wojewódzkich NFZ

W 2024 roku kontynuowaliśmy obsługę klientów na stanowiskach ds. profilaktyki i promocji zdrowia w salach obsługi oddziałów wojewódzkich NFZ. Integralną częścią stanowisk są kioski profilaktyczne.

W kiosku profilaktycznym klienci mogli wykonać bezpłatne pomiary:

- wzrostu,
- masy ciała,
- analizy składu ciała,
- ciśnienia tętniczego krwi,
- określenia wskaźnika BMI, czyli indeksu masy ciała,

- saturacji,
- temperatury,
- siły uścisku dłoni.

Wyniki pomiarów drukowane w kiosku profilaktycznym są omawiane z doradcą ds. profilaktyki i promocji zdrowia, który:

- wskazuje klientowi normy uzyskanych pomiarów w kiosku profilaktycznym,
- informuje o programach profilaktycznych,
- przekazuje klientowi przykładowy plan żywieniowy dostosowany do jego indywidualnych potrzeb, który jest oparty na diecie DASH (portal Diety NFZ),
- omawia korzyści płynące z posiadania Internetowego Konta Pacjenta,
- może potwierdzić profil zaufany.

W celu zachęcenia do regularnego wykonywania pomiarów w kiosku profilaktycznym klienci stanowiska ds. profilaktyki i promocji zdrowia otrzymywali „karnety zdrowia”.

W 2024 r.:

- 37 tys. osób skorzystało ze stanowiska ds. profilaktyki i promocji zdrowia,
- 33 tys. osób wykonało pomiary w kiosku profilaktycznym.

W 2024 r. koszty realizacji umowy o „Najem 16 pomiarowych samoobsługowych Kiosków Profilaktycznych przez Narodowy Fundusz Zdrowia” wyniosły **861 548,54 zł**.

Kioski są wykorzystywane do działań i obsługi klientów w wielu kierunkach profilaktyki.

Podsumowanie:

Kategoria	Wydatki
leki - kwota z ogólnej kwoty przeznaczonej na refundację produktów leczniczych stosowanych w leczeniu cukrzycy	632 128 995,93
paski	440 738 456,71
igły	2 840 723,69
KOS-BAR	37 008 823,20
KOS-BAR - ryczałt	1 857 430,83
AOS świadczenia	324 597 150,00
Portal Diety	143 676,23
Portal Diety - promocja	18 536,10
Akademia NFZ	139 127,54
Akademia NFZ You Tube	155 224,00
Kioski profilaktyczne	861 548,54
Ogółem	1 440 489 692,77

Czy Ministerstwo Zdrowia planuje wdrożenie systemowych zmian, takich jak wzmocnienie opieki ambulatoryjnej oraz poprawa wyceny świadczeń diabetologicznych, co zostało zaproponowane przez ekspertów w raporcie „Diabetologia w Polsce na tle Unii Europejskiej”?

Z dniem 1 stycznia 2024 r. Ministerstwo Zdrowia rozpoczęło prace nad projektem Odwróconej Piramidy Świadczeń (OPŚ). W ramach projektu prowadzone są między innymi prace nad budową pakietów diagnostycznych w AOS, które zastąpią fragmentarycznie udzielane porady. Pozwolą one na realizację profilaktyki, diagnostyki i leczenia najbliższej pacjenta, w tym pacjenta starszego, tj. w ramach współpracy podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) i AOS oraz odciążenie szpitali z procedur, które mogą być realizowane na niższych poziomach opieki zdrowotnej. Celem OPŚ jest przenoszenie ciężaru opieki zdrowotnej z wyższych poziomów na niższe, odpowiednio z leczenia szpitalnego do AOS oraz z AOS do POZ, a w tym wyeliminowanie bodźców do wykonywania badań diagnostycznych i procedur leczniczych o charakterze ambulatoryjnym w ramach leczenia szpitalnego. OPŚ zakłada również poprawę modelu finansowania świadczeń opieki zdrowotnej ze środków publicznych.

Z danych przekazanych przez Płatnika (NFZ) wynika, że wartość świadczeń z zakresu diabetologii w ramach AOS sfinansowanych przez NFZ z roku na rok systematycznie wzrasta.

W roku 2021 było to 131 666 020 zł, w 2022 – 184 100 880 zł, 2023 – 239 140 305 zł natomiast tylko w pierwszym półroczu 2024 wartość wszystkich świadczeń zrefundowanych przez NFZ w ramach AOS z zakresu diabetologii wyniosła 123 833 006 zł. Z powyższych danych wynika, że **wartość świadczeń sfinansowanych przez NFZ pomiędzy 2021 a 2023 rokiem wzrosła niemal o 100%**.

Tabela 1. Liczba i wartość świadczeń udzielonych i rozliczonych w poradniach oraz w oddziałach diabetologicznych w związku z rozpoznaniem cukrzycy w 2024 roku

Rok	Nazwa rodzaju świadczeń	Liczba świadczeń	Rozliczona wartość świadczeń
2024	Ambulatoryjna opieka specjalistyczna	2 454 377	314 311 498,62
2024	Leczenie szpitalne	119 115	643 158 689,83

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Tabela 2. Liczba i wartość świadczeń udzielonych i rozliczonych w poradniach diabetologicznych w związku z rozpoznaniem cukrzycy i leczeniem jej z zastosowaniem pompy insulinowej w 2024 roku

Rok	Nazwa rodzaju świadczeń	Nazwa zakresu	Liczba świadczeń	Rozliczona wartość świadczeń
2024	Świadczenia zdrowotne kontraktowane odrębnie	LECZENIE CUKRZYCY Z ZASTOSOWANIEM POMPY INSULINOWEJ U DZIECI	2 964	36 516 792,30
2024	Świadczenia zdrowotne kontraktowane odrębnie	LECZENIE CUKRZYCY Z ZASTOSOWANIEM POMPY INSULINOWEJ U DOROSŁYCH	1 126	11 559 637,37

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Jakie kroki są podejmowane w zakresie profilaktyki i edukacji zdrowotnej, aby zwiększyć świadomość społeczną na temat cukrzycy oraz jej powikłań, w tym poprzez wprowadzenie programów edukacyjnych w szkołach?

Działania skierowane do pacjentów z cukrzycą, realizowane w ramach Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 obejmują głównie działania informacyjno-edukacyjne.

Od 2017 r. swoją działalność prowadzi Narodowe Centrum Edukacji Żywieniowej (NCEŻ, <https://ncez.pzh.gov.pl>)². NCEŻ zrodziło się z potrzeby szerzenia rzetelnej wiedzy w zakresie żywienia i zdrowego stylu życia, pozytywnej zmiany postaw i nawyków żywieniowych, a w konsekwencji poprawy stanu zdrowia Polaków. NCEŻ ma za zadanie edukować różne grupy populacji zgodnie z podejściem „evidence-based” czyli w oparciu o wiarygodne dowody naukowe. Bazując na dotychczasowej działalności badawczo-edukacyjnej oraz czerpiąc z doświadczenia i nowoczesnych narzędzi, wypracowanych w realizowanych programach, NCEŻ jest wiarygodnym i łatwo dostępnym źródłem wiedzy. Każdy zainteresowany poprawą stanu swojego zdrowia i jakości życia, ma dostęp do wyników najnowszych badań, szeregu artykułów edukacyjnych, materiałów video i wielu innych praktycznych narzędzi pomagających w zmianie nawyków na prozdrowotne. Treści dotyczące cukrzycy zostały zamieszczone w zakładce *Choroba a dieta* (<https://ncez.pzh.gov.pl/choroba-a-dieta/>).

Przy NCEŻ funkcjonuje także Centrum Dietetyczne Online (CDO, <https://ncez.pzh.gov.pl/poradnia/>). Jest to innowacyjna platforma umożliwiająca pacjentom bezpośredni kontakt z dietetykiem przez Internet. Udzielane poprzez Platformę CDO konsultacje są całkowicie bezpłatne. Pacjenci mają możliwość skorzystania z dwóch rodzajów konsultacji dietetycznych - indywidualnej bądź rodzinnej, jeśli problem dotyczy kilku jej członków. Konsultacje mogą mieć charakter jednorazowej porady lub stałej opieki dietetycznej, psychologicznej/psychodietetycznej i dotyczącej aktywności fizycznej. Platforma CDO i udzielane przez nią bezpłatne porady online stanowią narzędzie w prewencji oraz wspomaganii leczenia nadwagi i otyłości, a także innych chorób dietozależnych.

² W ramach Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 oraz Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025

W ramach realizacji Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025³ realizowane są również działania edukacyjne skierowane do pacjentów z cukrzycą oraz ich rodzin i opiekunów mające na celu ograniczenie powikłań cukrzycy oraz poprawę jakości i długości życia chorych. Realizatorem zadania jest Fundacja Wygrajmy Zdrowie im. prof. Grzegorza Madeja. Zadanie jest realizowane od 2022 r. do 2025 r. Podstawowym celem realizacji projektu jest zwiększenie poziomu wiedzy dotyczącej cukrzycy, a także nabycie umiejętności praktycznego radzenia sobie z cukrzycą u osób chorych na cukrzycę lub rodzin/opiekunów osób z cukrzycą. Cel ten możliwy jest do realizacji za pomocą szkoleń edukacyjnych, teoretycznych i praktycznych, skierowanych do ogółem 21 tysięcy mieszkańców Polski, chorujących na cukrzycę różnego typu (cukrzyca typu 1, 2, cukrzyca ciążowa oraz inne specyficzne typy cukrzycy) lub rodzin/opiekunów osób z cukrzycą, które zamieszkują na terenie dziesięciu, wybranych województw. W Programie szkoleń uwzględniono zagadnienia dotyczące choroby, jej powikłań, samokontroli i samoopieki, leczenia farmakologicznego oraz terapii behawioralnych. W 2024 r. przeprowadzono działania szkoleniowe w 10 województwach: kujawsko-pomorskim, łódzkim, małopolskim, mazowieckim, podkarpackim, podlaskim, pomorskim, śląskim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim. W szkoleniach wzięło udział 6819 osób. W 2025 r. planowane jest przeprowadzenie 340 szkoleń dla 6800 osób.

Dostrzegając potrzebę przekazania pracownikom przedszkoli i szkół wiedzy na temat cukrzycy, od 2014 r. realizowane są, we współpracy z wojewodami i wojewódzkimi kuratorami oświaty, ogólnopolskie szkolenia dla tej grupy zawodowej. Tematyka szkoleń obejmuje wiedzę o cukrzycy, a także zasady pierwszej pomocy dla dziecka chorego na cukrzycę.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Marek Kos
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/

³ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021 r. poz. 642)